

Το ΚΕΠΕ, το μεγαλύτερο Κέντρο Οικονομικών Ερευνών της χώρας, πραγματοποιεί στη σειρά «Αναλύσεις Επικαιρότητας» σύντομες και τεκμηριωμένες αναλύσεις σε οικονομικά ζητήματα που απασχολούν τον δημόσιο βίο της χώρας, με στόχο την υπεύθυνη ενημέρωση της Κοινωνίας και της Πολιτείας.

Καθηγητής Παναγιώτης Λιαργκόβας

Πρόεδρος Δ.Σ. ΚΕΠΕ & Επιστημονικός Διευθυντής

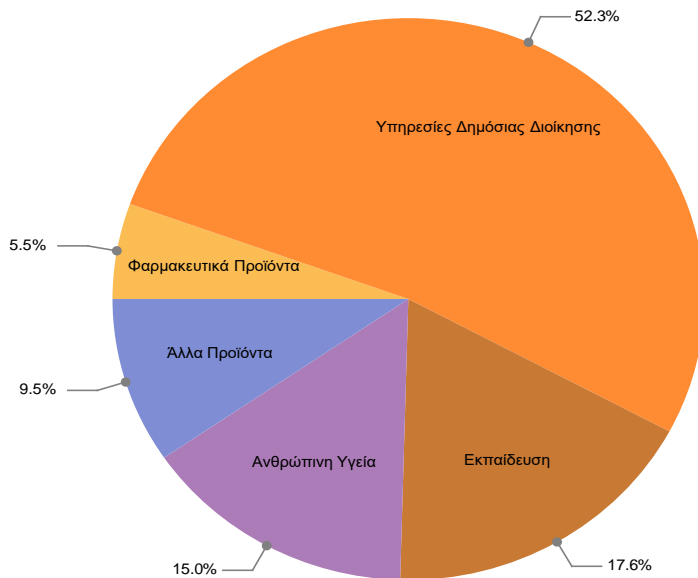
Επιπτώσεις του COVID-19 στην Ελληνική Οικονομία: Ο Κομβικός Ρόλος του Δημόσιου Τομέα¹

Εισαγωγή

Καθώς σημαντικό τμήμα των οικονομικών δραστηριοτήτων της χώρας έχει ανασταλεί προκαλώντας σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο παραγόμενο προϊόν και το ύψος της απασχόλησης, ο δημόσιος τομέας αποτελεί αυτή τη στιγμή τον κύριο μοχλό ανάσχεσης των αρνητικών επιδράσεων που προκαλούνται από την εξάπλωση του κορωνοϊού (COVID-19). Στην παρούσα ανάλυση εκτιμούμε το εύρος των επιδράσεων που μπορεί να έχει μία τόνωση της ζήτησης μέσω κρατικών δαπανών στην ελληνική οικονομία. Ειδικότερα, αναλύουμε τις επιπτώσεις που θα έχει η αύξηση των κρατικών καταναλωτικών δαπανών στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), την απασχόληση και το ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών της ελληνικής οικονομίας, όπως προκύπτουν από εμπειρικές μετρήσεις που έγιναν στη βάση ενός πολυτομεακού υποδείγματος συμπαραγωγής εμπορευμάτων μέσω εμπορευμάτων με ετερογενή εργασία, το οποίο βασίζεται στην έννοια του «Στραφθαίανου Πολλαπλασιαστή».² Για την αποτύπωση των διακλαδικών σχέσεων, χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από πρόσφατους Πίνακες Προσφοράς και Χρήσεων (Supply and Use Tables-SUT) της ελληνικής οικονομίας, λαμβάνοντας υπόψη τη σύνθεση των κρατικών δαπανών της χώρας (βλ. Διάγραμμα 1). Αρχικά, στην Ενότητα 1 παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα της ανάλυσης όπως αυτά προκύπτουν από τις πολλαπλασιαστικές επιδράσεις των κρατικών δαπανών. Στην Ενότητα 2 προβάλλουμε τις εκτιμήσεις στο υποθετικό σενάριο αύξησης των κρατικών δαπανών κατά €5 δις. Τέλος, εξάγονται τα σχετικά συμπεράσματα.

¹Για την ανάλυση συνεργάστηκαν οι ερευνητές Ν. Ροδουσάκης και Γ. Σώκλης.

²Αναλυτικά, βλέπε: https://www.kepe.gr/index.php/el/erevna/dimosieyseis/ergasies-gia-sizitise-el/item/2735-dp_142.html.

Διάγραμμα 1. Ανά εμπόρευμα κατανομή (%) των κρατικών καταναλωτικών δαπανών

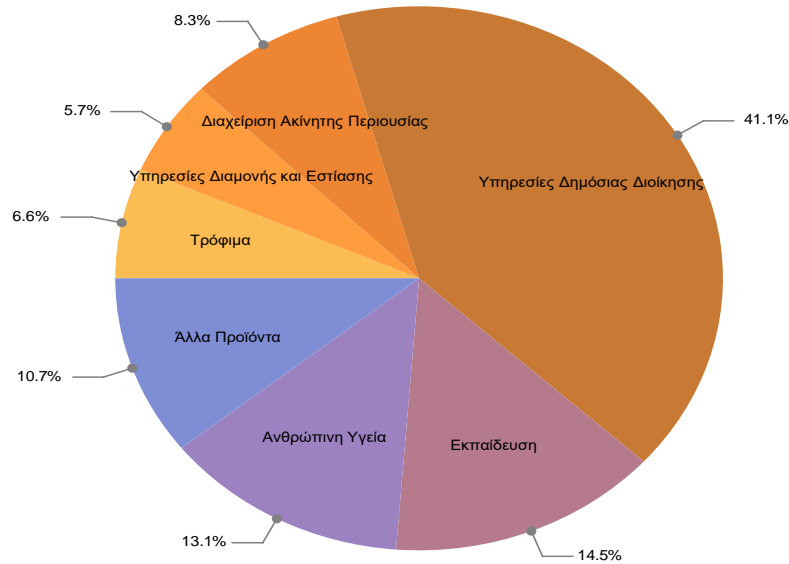
1. Οι πολλαπλασιαστικές επιδράσεις των κρατικών καταναλωτικών δαπανών

Συνοπτικά, τα κύρια ευρήματα έχουν ως εξής:

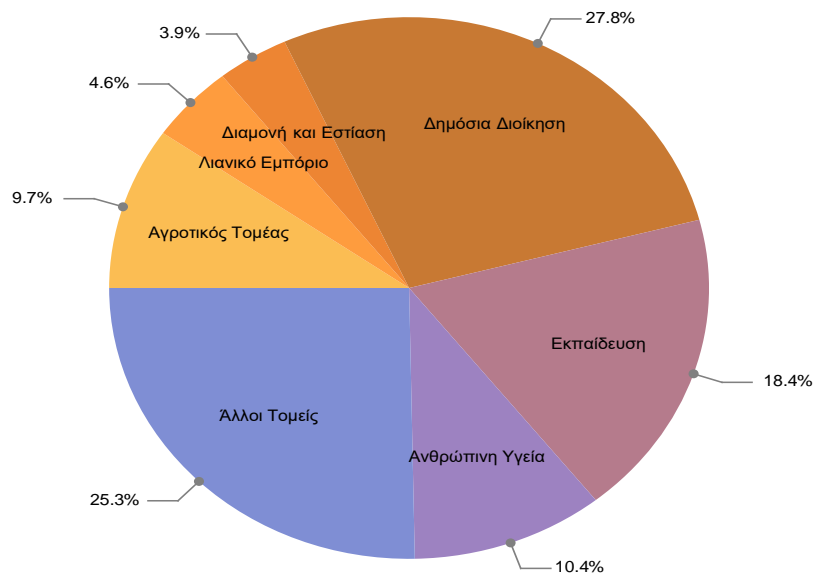
Για κάθε €1 εκατ. αύξησης των κρατικών δαπανών, προκαλείται μία συνολική (άμεση και έμμεση):³

- αύξηση του ΑΕΠ της οικονομίας κατά περίπου €1,487 εκατ., η οποία κατανέμεται ανά εμπόρευμα σύμφωνα με το Διάγραμμα 2,
- αύξηση της απασχόλησης στην οικονομία κατά περίπου 33,524 απασχολούμενους, η οποία κατανέμεται ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας σύμφωνα με το Διάγραμμα 3,
- επιβάρυνση του ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών κατά περίπου €0,359 εκατ., η οποία κατανέμεται ανά εμπόρευμα σύμφωνα με το Διάγραμμα 4.

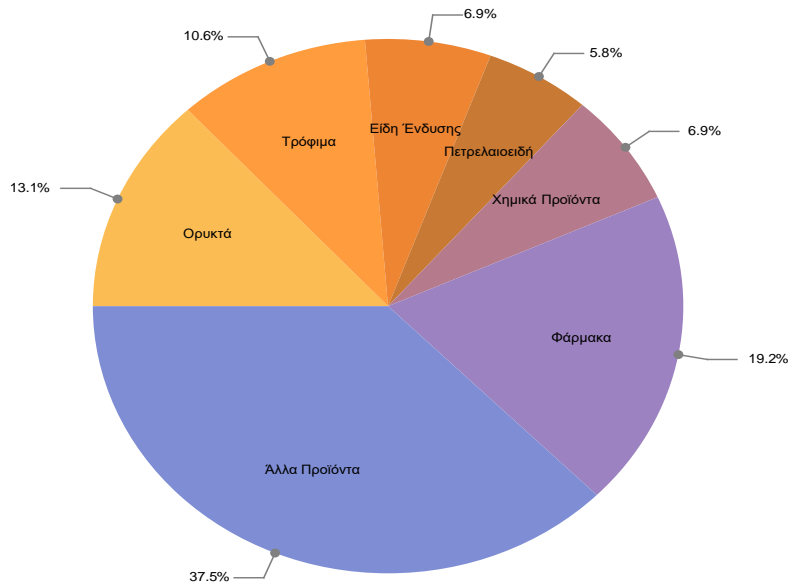
³ Οι πολλαπλασιαστικές επιδράσεις που εκτιμούμε αφορούν σε μία ισοαναλογική αύξηση των κρατικών καταναλωτικών δαπανών σύμφωνα με τη σύνθεση που αποτυπώνεται στο Διάγραμμα 1. Ωστόσο, οι πολλαπλασιαστικές επιδράσεις μπορεί να διαφέρουν στην περίπτωση μιας στοχευμένης αύξησης των κρατικών δαπανών.

Διάγραμμα 2. Ανά εμπόρευμα κατανομή (%) της αύξησης του ΑΕΠ της οικονομίας

Διάγραμμα 3. Ανά τομέα κατανομή (%) της αύξησης στη συνολική απασχόληση της οικονομίας

Διάγραμμα 4. Ανά εμπόρευμα κατανομή (%) της αύξησης των εισαγωγών της οικονομίας

2. Επιπτώσεις στο ΑΕΠ, την απασχόληση και το ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών στο σενάριο αύξησης των κρατικών δαπανών κατά €5 δις

Στη βάση της προηγηθείσας ανάλυσης, εάν υποθέσουμε μια αύξηση της κρατικής καταναλωτικής δαπάνης για την αντιμετώπιση των συνεπειών του COVID-19 στην ελληνική οικονομία κατά €5 δις, το οποίο αντιστοιχεί στο 2,7% του ΑΕΠ, εκτιμούμε ότι *ceteris paribus* θα προκαλέσει μία συνολική (άμεση και έμμεση):

- αύξηση του ΑΕΠ κατά περίπου 3,97 ποσοστιαίες μονάδες,
- αύξηση της συνολικής απασχόλησης στην οικονομία κατά περίπου 167,62 χιλιάδες θέσεις εργασίας ή κατά περίπου 3,90 ποσοστιαίες μονάδες,
- αύξηση του ελλείμματος του Ισοζυγίου Αγαθών και Υπηρεσιών κατά περίπου €1,8 δις.

Οι θετικές επιδράσεις μίας αύξησης των κρατικών δαπανών στο ΑΕΠ και την απασχόληση αφορούν κυρίως τους τομείς «Δημόσια Διοίκηση», «Εκπαίδευση», «Ανθρώπινη Υγεία», «Αγροτικός Τομέας», «Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας», «Παραγωγή Τροφίμων», «Διαμονή και Εστίαση» και «Λιανικό Εμπόριο» (βλ. Διαγράμματα 2 και 3), ενώ το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας θα επιβαρυνθεί κυρίως λόγω της αύξησης των εισαγωγών βιομηχανικών προϊόντων (βλ. Διάγραμμα 4).

Συμπεράσματα

Σε προηγούμενη ανάλυσή μας, είχαμε τονίσει ότι ο τουριστικός τομέας της χώρας αναμένεται να αντιμετωπίσει ένα από τα πρώτα και σημαντικότερα πλήγματα από τη διεθνή εξάπλωση του COVID-19 και αναδείξαμε τις ισχυρές αρνητικές επιδράσεις που θα έχει για την ελληνική οικονομία η καθίζηση της τουριστικής κίνησης.⁴ Ειδικότερα, από την ανάλυση των πολλαπλασιαστικών επιδράσεων των τουριστικών εισπράξεων της χώρας προκύπτει ότι μια μείωση των εισπράξεων κατά €1 δις προκαλεί μία *ceteris paribus* μείωση του ΑΕΠ κατά 0,57%, μείωση της απασχόλησης κατά 0,61% και αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών κατά €675,52 εκατ. Συνεπώς, το πραγματικό ύψος των απωλειών θα εξαρτηθεί από τη διάρκεια της υγειονομικής κρίσης και τις επιπτώσεις της στη διεθνή τουριστική κίνηση. Από την παρούσα ανάλυση, προκύπτει ότι οι μοναδιαίες πολλαπλασιαστικές επιδράσεις των κρατικών δαπανών στην ελληνική οικονομία είναι ισχυρότερες από αυτές του τουριστικού τομέα. Συνεπώς, στο μέτρο που θα εξασφαλιστεί ο απαραίτητος δημοσιονομικός χώρος που απαιτείται για την άσκηση επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής και, ταυτόχρονα, θα ασκηθούν οι κατάλληλες αναδιανεμητικές πολιτικές, είναι εφικτό να αντισταθμιστεί σημαντικό μέρος των αρνητικών επιπτώσεων στην ελληνική οικονομία. Από την άλλη πλευρά, οι αρνητικές επιπτώσεις στον εξωτερικό τομέα της χώρας δεν θα πρέπει να υποτιμηθούν, ενώ είναι εύλογο να αναμένουμε αρνητικές επιπτώσεις τόσο στις εξαγωγές όσο και στην επενδυτική δραστηριότητα, οι οποίες αναπόφευκτα θα έχουν με τη σειρά τους αντίστοιχες επιπτώσεις στο ΑΕΠ και την απασχόληση. Σε επόμενη ανάλυσή μας, θα επιχειρήσουμε την εκτίμηση των αρνητικών επιδράσεων από τη μείωση των εξαγωγών και των επενδύσεων στην ελληνική οικονομία ώστε να σχηματιστεί μια συνολική εικόνα των επιπτώσεων του COVID-19.

⁴ Βλέπε <https://www.kepe.gr/index.php/el/ta-nea/item/3012-analyseis-epikairothtas-2-2020.html>.

